

KÚRIA

Bfv.III.1.452/2012/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év március hó 19. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt V. G. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Dabasi Városi Bíróság 5.B.113/2012/13. számú ítéletét a III. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében a büntetést kiszabó részében megváltoztatja:

halmazati büntetésül D. R. I. III. rendű terheltet 1 (egy) év és 2 (kettő) hónapi börtönbüntetésre,
Sz. G. L. IV. rendű terheltet 1 (egy) év börtönbüntetésre ítéli, melynek végrehajtását mindkét terhelt tekintetében egyaránt 1 (egy) év 6 (hat) hónapi próbaidőre felfüggeszti.

A vagyonekbevitelt a III. rendű terhelttel szemben 221.650 (kettőszázhuszonegyezer-hatszázötven) forintra, a IV. rendű terhelttel szemben pedig 120.835 (egyszázhuszezer-nyolcszázharmincöt) forintra rendeli el.

A III. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyonekbevitelből 100.000 (egyszázezer) forint lerovott. A IV. rendű terhelttel szemben elrendelt vagyonekbevitel teljes egészében lerovott.

Elrendeli

a III. rendű terhelt által a pénzbüntetés címén befizetett 300.000 (háromszázezer) forint, valamint

a IV. rendű terhelt által a pénzbüntetés címén befizetett 100.000 (egyszázezer) forint, továbbá a IV. rendű terhelt által vagyonekbevitel címén befizetett 120.835 (egyszázhuszezer-nyolcszázharmincöt) forint összegnek a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával együtt az érintett terhelteknek történő visszatérítését.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 8.420 (nyolcezer-

négyszázhusz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Dabasi Városi Bíróság a 2012. június 19-én kihirdetett 5.B.113/2012/13. számú ítéletében V. G. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben D. R. I. III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli társtettesként elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 317. § (1), (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] és 11 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §).

Ezért öt 120 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 2.500 Ft-ban állapította meg.

Rendelkezett az így kiszabott 300.000 Ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatásáról. A pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett 15.000 Ft-os havi részletekkel azzal, hogy az első részlet a jogerőre emelkedést követő 30 napon belül esedékes, az azt követő részletek minden hónap 25. napjáig.

A III. rendű terhelttel szemben 443.300 Ft vagyonekobzást rendelt el.

Sz. G. L. IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 1 rendbeli társtettesként elkövetett sikkasztás büntetében [Btk. 317. § (1), (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] és 6 rendbeli bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §).

Ezért öt 100 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, egy napi tétel összegét 2.500 Ft-ban állapította meg.

Rendelkezett az így kiszabott 250.000 Ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

A pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett 12.500 forintos havi részletekkel azzal, hogy az első havi részlet a jogerőre emelkedéstől számított 30 napon belül esedékes, a további részletek minden hónap 25. napjáig.

A IV. rendű terhelttel szemben 241.670 Ft erejéig vagyonekobzást rendelt el.

Rendelkezett a bűnjelekről és a bünygyi költségről, melyből 15.000 Ft megfizetésére a III. rendű terheltet kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete mindkét terhelt tekintetében a kihirdetés napján, 2012. június 19-én jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Az irányadó tényállás felülvizsgálattal érintett terheltekre vonatkozó részének lényege a következő.

A büntetlen előéletű III. és IV. rendű terheltek 2011 tavaszán a budapesti székhelyű T.-C. Kft. alkalmazásában álltak gépkocsivezetőként a II. rendű terhelte-társukkal együtt.

A Kft. rendszeres fuvarozási munkákat végzett a N. H. Kft. részére, ahol az I. rendű terhelte göngyölegkezelési - így többek között göngyölegek, raklapok átvételét - munkát végzett. Ennek során egy több példányos nyomtatványt állított ki, ezen igazolta, hogy a T.-C. Kft. gépkocsivezetői hány raklapot adtak le - ezt bélyegzővel is hitelesítette.

Az átvételről szóló igazolás egy példányát az I. rendű terheltek a N. H. Kft.-nek, másik példányt a gépkocsivezetőknek saját munkáltatójuknak kellett leadnia a cégek közti elszámolás érdekében.

Az I. rendű terhelte 2011. május 5-e és július 8-a között olyan EUR raklapok átvételét igazolta le, amiknek tényleges átvétele nem történt meg, azokat a T.-C. Kft. gépkocsivezetői - a II., a III. és a IV. rendű terheltek - külön-külön értékesítették ismeretlen helyen saját hasznukra, a befolyt összegben felesben osztottak az I. rendű terhelte a megállapodásnak megfelelően.

Ennek során a III. rendű terhelte 2012. június 2-a és július 6-a között 11 alkalommal, összesen 310 db rábízott raklapot, a IV. rendű terhelte 2011. június 11-e és július 8-a között összesen 6 fuvar alkalmával 169 db rábízott raklapot tulajdonított el.

A N. H. Kft-t a fenti magatartás folytán 1.384.482 forint kár érte, a III. rendű terhelte 443.300 Ft, a IV. rendű terhelte 241.670 Ft károkozásban vett részt.

Az ügydöntő határozat a rendszeres haszonszerzésre törekvést a III. és a IV. rendű terhelte terhére megállapította.

A jogerős ügydöntő határozat ellen 2012. október 8-i keltezéssel, október 25-i érkezéssel a Pest Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapítottnak a III. és a IV. rendű terheltek terhére - törvénysértő büntetés kiszabása miatt, megváltoztatás és felfüggesztett börtönbüntetés kiszabása érdekében.

Indokai szerint a III. és a IV. rendű terheltek felrótt sikkasztás büntette [Btk. 317. § (1), (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] miatt - a Btk. 87. § (2) bekezdés d) pontja alkalmazásával is - legfeljebb egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés szabható ki. Az ún. enyhítő szakasz nem ad lehetőséget az egy évben meghatározott szabadságvesztési minimum esetén pénzbüntetés

kiszabására.

Hivatkozott arra is, hogy a magánokirat-hamisítás körében a rendbeliség megállapítása helytelen, mert a cselekmény folytatólagosan elkövetett, továbbá nem bűnsegédi, hanem tettesi az elkövetői alakzat.

A Legfőbb Ügyészség BF.2799/2012. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt - indokaival egyetértve - fenntartotta és indítványozta a jogerős határozat megváltoztatását, a halmazati büntetés szabályainak figyelembe vétele mellett börtönbüntetés kiszabását a III. és a IV. rendű terheltekkel szemben annak próbaidőre felfüggesztése mellett, egyebekben pedig a jogerős határozat hatályban tartását a felülvizsgálattal érintett terheltek vonatkozásában.

A IV. rendű terhelt védője írásbeli észrevételében a felülvizsgálati indítvány elutasítását, a jogerős határozat hatályban tartását indítványozta, másodlagosan az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését.

A Kúria az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartva, írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel.

A III. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítvány elutasítását, a jogerős határozat hatályában fenntartását indítványozta, másodlagosan hatályon kívül helyezésének megfontolását kérte.

A IV. rendű terhelt védője írásbeli észrevételével egyező tartalommal szólalt fel. Hivatkozott arra, hogy az eljárás bíróságnak a beismerő vallomáson túl a további bizonyítékokat is be kellett volna szereznie elsődlegesen az elkövetési érték tisztázása érdekében. Enélkül a tisztességes eljárás csorbát szenvedett, és a tényállás felderítetlen.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 91. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

Amennyiben a minősítés törvényes (amit kifogás nem ért a védelmi nyilatkozatokban a jogerős határozatban megállapított irányadó

tényállás felülvizsgálati eljárásban kizárt [Be. 423. § (1) bekezdés] támadásán túl), a büntetés törvényessége kérdésében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha annak neme, mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik.

Törvényt sértett a Dabasi Városi Bíróság, amikor döntése jogalapjaként a Btk. 87. § (2) bekezdés c) pontját megjelölte, mert a hivatkozott törvényhely mind az elkövetéskor, mind az elbíráláskor arról rendelkezett, hogy ha a büntetési tétel két évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egy évi szabadságvesztés szabható ki, ha a büntetésnek a törvényben meghatározott legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire figyelemmel túl szigorú.

A terhelteknek felrótt sikkasztás büntette [Btk. 317. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont] 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A halmazati szabályokra [Btk. 85. § (2), (3) bekezdés] figyelemmel a büntetési tételnek pusztán a felső határa emelkedik, az alsó határt a legsúlyosabb bűncselekmény büntetési tétele, annak alsó határa (jelen esetben az 1 év) határozza meg.

A törvény lehetővé teszi szabadságvesztés helyett pénzbüntetés kiszabását,

- ha az adott bűncselekmény büntetési tételének felső határa 3 évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb [Btk. 38. § (3) bekezdés], ilyenkor a pénzbüntetés valójában a szabadságvesztés - törvény által rendelt alternatívája;
- ha az adott bűncselekmény büntetési tételének legkisebb mértéke 1 évnél rövidebb [Btk. 87. § (2) bekezdés e) pont], ez esetben a pénzbüntetés a Btk. 87. § (1) bekezdés szerinti (egyszeri) enyhítés következménye;
- kísérlet és bűnsegély esetén, amennyiben az adott bűncselekmény büntetési tételének legkisebb mértéke 1 évi szabadságvesztés [Btk. 87. § (3) bekezdés], ez esetben a pénzbüntetés az ún. kétszeres enyhítés következménye; valamint
- ha a törvény korlátlan enyhítést enged [Btk. 87. § (4) bekezdés], ami a Btk. Általános Részében a 17. § (2), 24. § (2), 26. § (2), 30. § (3), 36. § (2) bekezdése, vagy a Különös Részben egyes törvényi tényállásokhoz kötötten meghatározott rendelkezések, a vagyon elleni bűncselekmények körében csak a Btk. 330/A. § (4) bekezdése ad erre lehetőséget uzsorabűncselekmény kapcsán.

A III. és a IV. rendű terheltek esetében azonban a fenti rendelkezések egyikéről sincs szó.

Törvényi lehetőség tehát nem volt a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett sikkasztás büntette és a több rendbeli, a Btk. 276. §-ába ütköző és minősülő

bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt - a halmazati szabályokra figyelemmel - 1 évtől 6 évig terjedő szabadságvesztési büntetési kerettől eltérően pénzbüntetés kiszabására. Csupán a fel sem hívott Btk. 87. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti enyhítésnek volt meg a törvényi lehetősége, amely a büntetési tételkeret alsó határát alapul véve - legfeljebb 1 évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés kiszabását teszi lehetővé, pénzbüntetés kiszabását nem.

Az eljáró bíróság tehát egyaránt megsértette a Btk. 38. § (3) bekezdésének és a 87. § (2) bekezdés d) pontjának - a kimerítően meghatározott törvényi feltételek hiányában - kötelező rendelkezését.

Az ügydöntő határozat első fokon jogerőre emelkedett. Ennek megfelelően az eljáró bíróság a Be. 259. § (1) bekezdése alapján indokolásában a tényállást és az alkalmazott jogszabályokat jelölte meg, az általa értékelt büntetiskiszabási körülményeket - a törvényi rendelkezés lehetőségével élve - nem.

Ekként a Kúria - mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, aminek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálattal érintett terheltek vonatkozásában megváltoztatta és nem érintve a megállapított bűnösséget és jogi minősítést, a Btk. 43. § a) pontja alapján, a 85. § (1) és (3) bekezdésében meghatározottak - a halmazati büntetés szabályai - figyelembevételével a III. rendű terheltet 1 év 2 hónapi, a IV. rendű terheltet 1 évi börtönbüntetésre ítélte. A III. rendű és a IV. rendű terheltekkel szemben kiszabott szabadságvesztés büntetések végrehajtását egyaránt 1 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztette a Btk. 89. § (1) és (2) bekezdése alapján, mert a büntetlen előéletükre figyelemmel megalapozottan feltehető, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető.

Észlelte a Kúria, hogy a jogerős ügydöntő határozat a vagyonekbevitel körében nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. Az irányadó tényállásban ugyanis megállapította a bíróság, hogy az I. rendű terhelte magatartásával 1.384.482 forint kárt okozott, e károkozó magatartásban a III. rendű terhelte 443.300 forint, a IV. rendű terhelte 241.670 forint (a II. rendű terhelte 693.500 forint) kár okozásában vett részt az eltulajdonított raklapok értékesítése során, amiből származó bevételt az I. rendű terhelttel megfizették.

A Btk. 77/B. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során, vagy azzal összefüggésben szerzett, vagyonekbevitelt kell elrendelni. E törvényi rendelkezés a bűnös és

tényleges, sértettnek meg nem térült vagyongyarapodás elvonását célozza. A jogerős ügydöntő határozat viszont a bűncselekmény útján szerzett vagyont duplán vonta el, amikor az I. rendű terheltet a teljes okozott kár tekintetében, mint vagyongyarapodás büntetőjogi következményeként vagyonelkobzásra ítélte, míg társait külön-külön is, összességében az I. rendű terhelttel társtettesként okozott teljes kár, mint bűnös vagyongyarapodás elkobzására ítélte.

Ezért a Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írt jogkörénél fogva a megtámadott határozatot a III. rendű és a IV. rendű terhelteket érintően a vagyonelkobzás körében is megváltoztatta és a III. rendű terhelttel szemben a vagyonelkobzás összegét 221.650 forintra, a IV. rendű terhelttel szemben 120.835 forintra mérsékelte a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a 77/C. § rendelkezése értelmében (BKv 69/2008.).

Megjegyzi a Kúria, hogy tévedett a bíróság, amikor a III. rendű és a IV. rendű terheltek magánokirat-hamisítási cselekményét a valótlan tartalmú okiratok számához igazodóan több rendbelinek minősítette. A töretlen bírói gyakorlat, melyet a 36. Büntető Kollégiumi vélemény is kifejez, a vagyon elleni bűncselekményhez kapcsolódóan a valótlan tartalmú magánokiratok felhasználása folytatólagosan elkövetett, ha a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak [Btk. 12. § (2) bekezdés]. Továbbá az is kétségtelen, hogy a III. rendű és a IV. rendű terheltek a valótlan tartalmú magánokiratokat maguk is felhasználták saját munkáltatójuknál az elszámolás érdekében való leadáskor, ezért magatartásuk tettesi [Btk. 20. § (1) bekezdés], mert a törvényi tényállási elemeket megvalósították, nem pedig pusztán segítséget nyújtottak. A kiszabott büntetések azonban nem az ebbéli minősítési hibák miatt törvénysértőek.

Az iratokból kitűnően a III. rendű terheltek mind a vele szemben jogerősen kiszabott pénzbüntetést, mind a bűnügyi költség teljes összegét megfizette, a vagyonelkobzásból 100.000 forintot fizetett meg. A IV. rendű terheltek a pénzbüntetésből 100.000 forintot, a vagyonelkobzást pedig teljes összegében megfizette. Fentiekre tekintettel a Kúria lerovottnak tekintette a III. rendű terheltek vonatkozásában a vagyonelkobzásból már befizetett 100.000 forintot, a IV. rendű terheltek vonatkozásában megállapította, hogy az elrendelt vagyonelkobzás teljes egészében lerovott.

A Be. 585. § (1) és (2) bekezdésben foglaltak alapján a Kúria a III. rendű és a IV. rendű terheltek által pénzbüntetés címén befizetett összeg és törvényes kamata visszatérítéséről rendelkezett, a IV. rendű terheltek által vagyonelkobzás címén befizetett összegből visszatéríteni rendelte azt az összeget, ami a felülvizsgálati határozatban megállapítottan túli befizetés.

A bűnügyi költség viseléséről a Kúria a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja.

Budapest, 2013. március 19.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Mária s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

*írnok
BÉ*